

SOSYAL BELEDİYECİLİK UYGULAMALARI VE KONYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ÖRNEĞİ¹

Nihal GÜNEŞ AY*

Duygu İLKHAN SÖYLEMEZ**

ÖZET

Kentleşme, nüfus artışı, küresel ısınma, nüfusun yaşlanması, artan sağlık sorunları gibi gelişmeler belediyelerin sorumluluklarını artırmıştır. Sosyal devlet uygulamalarına paralel olarak sosyal belediyeçilik anlayışı da giderek yaygınlaşmaktadır. Günümüzde belediyeler temizlik, toplu ulaşım, su ve kanalizasyon gibi klasik görevlerinin yanında yeşil alanlar, spor tesisleri, yaşlı bakım merkezleri, mesleki eğitim faaliyetleri gibi sosyal belediyeçilik faaliyetleri de yürütmektedirler. Hem toplumdan gelen talepler, dikkate almak ve hem de tekrar seçimleri kazanmak için belediyeler yepyeni görev ve sorumlulukları yerine getirmeye çalışmaktadırlar.

Türkiye'deki belediyeler sosyal belediyeçilik konusunda adeta yarış halindedirler. Konya Büyükşehir Belediyesi sosyal belediyeçilik anlamında çok çeşitli hizmetler sunmaktadır. Konya Büyükşehir Belediyesi sosyal belediyeçilik anlamında engelli bakımı, meslek edindirme kursları, aşevleri, yaşlı bakımı, kültür ve spor alanlarında gençlere hizmet verme gibi çok çeşitli alanlarda faaliyetler yürütmektedir. Bu çalışmada Konya Büyükşehir Belediyesi'nin sosyal belediyeçilik faaliyetleri anlatılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Devlet, Sosyal Belediyeçilik, Konya Büyükşehir Belediyesi

SOCIAL MUNICIPALITY PRACTICES AND THE CASE OF KONYA METROPOLITAN MUNICIPALITY

ABSTRACT

Developments such as urbanisation, population growth, global warming, aging of the population and increasing health problems have increased the responsibilities of municipalities. In parallel with social state practices, the concept of social municipalism is becoming more widespread. As of today, municipalities carry out social municipal activities such as green areas, sports facilities, elderly care centres, vocational training activities in addition to their classical duties such as cleaning, public transportation, water and sewerage. Municipalities have started to fulfil brand new duties and responsibilities in order to take into account the demands of the society and to win re-elections.

Municipalities in Turkey are in a race in terms of social municipalism. Konya Metropolitan Municipality offers a wide range of services in terms of social municipalism. Konya Metropolitan Municipality carries out activities in various fields such as disabled care, vocational courses, soup kitchens, elderly care, serving young people in the fields of culture and sports. In this study, social municipalism activities of Konya Metropolitan Municipality are explained.

Keywords: Social State, Social Municipalism, Konya Metropolitan Municipality

¹ Bu çalışma 1-2 Kasım 2023 tarihlerinde El-Bab/Suriye'de düzenlenen I. Uluslararası El-Bab Sosyal Bilimler Kongresi'nde sözlü olarak sunulan ve kongre kitabında (ss.27-33) tam metin olarak yayımlanan tebliğin genişletilmiş halidir.

* Öğr. Gör., Selçuk Üniversitesi, nihalay@selcuk.edu.tr,

** Doç. Dr., Selçuk Üniversitesi, duguilkhan@gmail.com,

1. GİRİŐ

Merkezi ve yerel yönetimden oluşan kamu sektörü, toplumsal hizmet sunmaktadır. Kentleşme, göç, adaletsiz birincil ve ikincil gelir dağılımı, dezavantajlı kesimlerin artışı, küresel kamusal mallar gibi faktörler sunulan toplumsal mal ve hizmetlerin niceliksel ve niteliksel artışına neden olmuştur. Ayrıca ekonomi politikalarında yaşanan değişim, devletin görev ve fonksiyonlarını yakından etkilemektedir. 20. yüzyılın başlarından itibaren Klasik, Neoklasik ve Keynesyen iktisat ana akım veya Ortodoks iktisat olarak adlandırılan görüşler egemen olmuştur. Ulusal ve küresel düzeyde izlenen ekonomi politikaları bu akımlar etrafında şekillenmiştir. Buna bağlı olarak dünyadaki iktisat öğretisinde ağırlıklı olarak bu ana akım iktisat okulları bilinmektedir (Mearman, 2007: 2).

Kamu ekonomisi, mal ve hizmetlere talebi ifade eden toplumsal ihtiyaçların devlet tarafından sağlandığı, politik ve idari organlar tarafından alınan kararlar doğrultusunda, bütçe yoluyla organize edildiği ekonomik faaliyetlerdir. Kamu ekonomisi içinde yer alan hizmetlerin devlet organları aracılığıyla yerine getirilmesinde, toplumun kabul ve talep ettiği veya öncelikli gördüğü siyasi değerlere bağlı olabilmektedir (Edizdoğan, 1994: 7).

Merkezi yönetimin, yerel yönetimlerin ve kamu hizmeti sunan diğer kuruluşların yaptığı kamu hizmetleri konusunda sürekli değişim ve dönüşüm yaşandığı için, kamu hizmeti kavramının belirsizliği ve yasa koyucunun da bu konuya eğilmediği hakkında görüş birliği vardır (Truchet, 1982: 428). Kamu hizmeti, kamu tüzel kişileri veya bunların denetim, gözetim ve sorumluluğu altında özel kişiler tarafından yürütölen kamu yararı amacına yönelik faaliyetler (Giritli vd., 2006: 847; Gözler, 2003: 219) olarak nitelendirilir. Toplanan gelirler dolayısıyla gerçekleştirilen kamu harcamaları, kamu hizmetlerinin sınırını belirlemektedir. Devletin siyasal ve ekonomik açıdan sınırlarının belirlenmesinde, ekonomik akımların rolü bulunmaktadır. Devletin tarafsızlığı politikasının hakim olduğu dönemlerde kamu hizmetleri oldukça sınırlı tutulmuştur. Yaşanan savaşlar ve ekonomik krizler devletin müdahalesini ve kamu hizmetlerinin genişlemesini zorunlu kılmıştır.

Bu çalışmada öncelikli olarak kamu hizmeti anlayışında yaşanan gelişmelere değinilecektir. Sosyal devlet anlayışı ile birlikte gelişen sosyal belediyeçilik alanında yeni hizmet alanları anlatılacaktır. Daha sonra dünyada uygulanan sosyal belediyeçilik uygulamalarından örnekler verilecektir. Konya Büyükşehir Belediyesi'nin başlıca sosyal belediyeçilik uygulamaları detaylandırılacaktır. Özellikle çocuk, genç, yaşlı ve engellilere yönelik hizmetlere yer verilecektir.

2. KAMU HİZMETİ ANLAYIŞINDA YAŞANAN GELIŐMELER

Devletin ekonomik ve sosyal yaşama müdahalesi ile kamu harcamaları boyut ve içerik olarak gelişmiştir. Devlet, bütçe sınırları içinde kalan harcamalarının niceliksel artışı yanı sıra kamu hizmetlerinde çeşitlilik artmıştır. Devletin yaşam içerisindeki yeri ile ürettiği kamusal mal ve hizmetler arasında doğrudan bir ilişki bulunmaktadır.

Avrupa merkezli ve Avrupa'ya özgü bir ekol olan Merkantilizm, Orta Çağ ile Sanayi Devrimi arasındaki 1500-1800 yılları arasındaki dönemde popüler olmuştur. Bu düşünceye göre toplumların zenginlik kaynağı, sahip oldukları altın ve gümüş gibi değerli madenlere sahip olmaktır. Bu düşünceye göre bir ülke ne kadar değerli madene sahip ise o kadar zengindir. Merkantilist düşünce sınırlı olan altın üretimi dolayısıyla ticarete önem vermiştir. İthalata engeller getirilecek ve ihracatın önü açılacaktır. Dolayısıyla devletin temel işlevi ya da en önemli toplumsal hizmeti ülkeden altın çıkışını yasaklamaktır.

Merkantilist düşünceye tepki olarak Fizyokratlar doğmuştur. Fizyokratlara göre zenginliğin kaynağın doğa ve özellikle de tarım sektörüdür. Klasik iktisada yön veren "Bırakınız yapsınlar,

birakınız geçsinler” (Laissez Faire, Laissez Passer) sloganı Fizyokratlara aittir. Fizyokratlar bırakınız yapsınlar ilkesini iktisadi düzen için kullanmışlar siyasi anlamda ise monarşiyi savunmuşlardır. Fizyokrazi, doğal düzen fikrine sahiptir. Ekonomi için de doğal düzen geçerli olduğundan devlet ekonomiye müdahaleden kaçınmalı, yalnızca siyasi görevlerle meşgul olmalıdır. Zenginliğin tek kaynağı topraktır ve tarım sektörü önemlidir. İktisadi açıdan vergileme sadece tarım sektörü üzerine yapılmalıdır.

Klasik ekonomi doğal düzen fikrinden etkilenmiş, fizyokratların aksine uluslararası ticaretten iki tarafın da karlı çıkacağını ileri sürmüşlerdir. Klasik ekol ekonominin devlet müdahalesi olmadan mükemmel işlediğini, iktisadi problemlerin temel kaynağının devletin ekonomiye müdahalesi olduğunu ileri sürmektedir. Çünkü onlara göre devlet kötü bir aile reisi, üretmez, sürekli tüketir. O nedenle devlet ekonomide minimal düzeyde belli hizmetleri sunmalıdır. Devlet ekonomiye hiçbir şekilde müdahale etmemelidir.

1929 Buhranı Keynesyen ekolün çıkış noktası olmuştur. Keynesyen ekol, yaşanan deflasyonist baskıdan devletin harcama artışı ile kurtulacağını ileri sürerek, devletin özellikle maliye politikası ile ekonomiye müdahale etmesi gerektiğini savunmuştur (Jahan vd. 2014:53). Açık bütçe politikaları ile devletin gelirlerinin üzerinde harcama yapması halinde ekonomide istikrara kavuşulacaktır. Bugün devletlerin ekonomik ve sosyal yaşama daha fazla müdahil olarak milli ekonomiler içindeki payının yüksek olmasının nedeni, Keynesyen politikalarıdır.

Devletin müdahale anlayışında yaşanan değişim doğrudan kamu maliyesini etkilemiştir. Kamu hizmeti aslında bir kamu yararını gerçekleştirme tekniğidir (Ulusoy, 2004: 57). Filozofların ve bilim insanlarının yaşanan çağa, konjonktüre ve toplumsal yapı ve ihtiyaçlara göre devlet kavramına farklı yaklaşımları olmuştur (Oppenheimer, 2005: 29). Devlet olgusu ile ilk olarak Neolitik devrim veya tarım devriminde Asya tarım topluluklarında karşılaşıldığı görülmektedir (Claessen-Skalnik, 1993: 4). M.Ö. 10.000’li yıllarda avcılık ve toplayıcılıktan tarıma ve yerleşik düzene geçişin yaşandığı dönem, din temelli devlet olgusunun başlangıcını oluşturmaktadır. Ancak bu dönemlerde kamu hizmeti oldukça sınırlıdır.

Sosyal devlet refah harcamalarını genişleterek ve minimum düzeyde gelir garantisi sağlayarak oluşan sosyal risklere karşı muhtaç ve dezavantajlı kesimi korumaktadır (Türkoğlu, 2013: 279). Başka bir tanıma göre sosyal devlet kişilerin ve ailelerin statülerini dikkate almadan, gelir kaynakları ve servetlerine bakılmaksızın belli bir gelirin garanti edilmesi, hastalık, doğal afet, yaşlılık, işsiz kalma, salgın gibi riskleri en aza indirmek için piyasaya müdahaleyi içeren politikaları kapsamaktadır (Gough, 2008: 1).

Esasen sosyal devlet kendi geçimini sağlayamayanlara destek sağlamaktadır Standart ekonomik modele rağmen, insanların sosyal varlıklar olduğu açıktır. Sosyal devlet, piyasalar aracılığıyla etkileşime giren rasyonel ve bencil bireylere dayanan standart ekonomik model için bir bilmece ortaya çıkarmaktadır Aileler, işyerleri, topluluklar ve uluslar gibi gruplar içinde birlikte hareket edilmekte ve eşitsizlikler önemsenmektedir. Bu tür sosyal etkileşimlerin derin evrimsel kökleri olduğu için piyasalar aracılığıyla düzenlenmesi beklenmez (Saez, 2022: 24-25). Örneğin modern sağlık hizmetleri, gelişmiş ekonomilerdeki eğitimden bile daha pahalıdır. Devlet finansmanı yoksa yalnızca refah düzeyi yüksek olanlar sağlık hizmetini karşılayabilecektir. Bu nedenle, büyük ölçüde hükümet tarafından finanse edilen evrensel sağlık sigortası, şimdiki kadar herkese kaliteli bakım sağlamanın tek başarılı yolu olmuştur.

Kamusal alan, bir siyasi söylem alanı olarak başlangıçta erken kent toplumu ve yoksulluk ve yoksunluk sorunları ile sınırlıdır. Toplumun sanayileşmesi sırasında, işyerinde işçi hakları ve güvenlik önlemleriyle ilgili emek sorunlarına giderek artmıştır. Bugün sosyal devletin anayasal

müdahaleleri, politik ve sosyal boyutu aracılığıyla insan faaliyetinin tüm alanlarını kapsayacak şekilde daha da genişlemektedir (Koffas, 2019: 14). Yerel politikacılar, şehir sakinlerinin diğer yerleşim yerlerine göre daha yüksek düzeyde refah ve memnuniyetten (başka bir deyişle daha yüksek bir yaşam kalitesinden) zevk aldıklarını ikna edici bir şekilde göstermeye ve yaşam kalitesini iyileştirme çabalarını sosyal sorumluluk ve sürdürülebilir kalkınma uygulamaları yoluyla bildirmeye daha yatkındırlar (Jėkabsone ve Sloka, 2015: 659).

3. SOSYAL DEVLET VE SOSYAL BELEDİYECİLİK HİZMETLERİ

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 5. maddesi devletin görevini şöyle açıklamaktadır: “Kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır”. Ayrıca 5393 Sayılı Belediye Kanunu’nda, 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu’nda ve 5302 Sayılı İl Özel İdaresi Kanunu’nda sosyal belediyeçilik ile ilgili düzenlemeler yer almaktadır (Sevinç, 2015: 208-210).

Toplumsal refahı gerçekleştirmek sosyal devlet olmanın bir gereğidir. Halka en yakın kamu kurumu olması dolayısıyla belediyelerin toplumsal refahın yaygınlaştırılmasında önemli bir yeri vardır. Yerel yönetimler içerisinde belediyeler sosyal hakların sosyal politikalar aracılığıyla uygulanmaları merkezi yönetime göre daha kolaydır. Günümüzün yönetim anlayışı, toplum katılımını, doğrudan demokrasiyi ve sosyal adaleti vurgulayan alternatif modellere yönelik artan bir ilgiye tanıklık etmektedir. Ön plana çıkan bu paradigmalardan biri, yerel özyönetim ve tabandan karar alma ilkelerine dayanan bir siyasi felsefe olan sosyal belediyeçiliktir (Koç, 2016: 87-91).

Belediyeler toplumun ihtiyaçları ve sosyal yatırımların önemi konusunda farkındalığı teşvik edebilecek bir konumdadır. Özel sektör, sosyal grupları ve kamuya bağlı diğer oluşumlar, sosyal refahın artırılması için sorumluluk üstlenebilirler. Bütün bu kesimler toplumu oluşturan çeşitli kuruluşlar ve sektörler arasında ilişkiler kurulmasına yardımcı olabilirler. Kendi ilgi alanlarına giren konularda sağladıkları hizmetleri daha etkin bir şekilde entegre edebilirler. Belediyeler özellikle yoksulluğun azaltılması gibi önemli sosyal ve ekonomik içerikli sorunların çözümü için diğer paydaşlarla işbirliği içine girerek başrol üstlenebilir. Dolayısıyla belediyeler işveren, hizmet sunan, yatırım yapan, lider, bir araya getiren veya ortak olarak sosyal belediyeçiliğe katkı sunabilecek bir role sahiptir. Bilgi ekonomisinden kaynaklanan talepleri, iş dünyasından gelen sürekli personel eğitimi baskıları, belediyelerin görev alanlarını genişletmiştir. Belediyeler gençlere yönelik olarak mentorluk, staj programı ve işe yerleştirme olanakları sunabilir. Ayrıca engelli çalışanlar, yeni göçmenler ve işgücü piyasasına girmekte zorluklarla karşılaşan kişilere istihdam sağlamak, sosyal belediyeçilik anlayışı içerisinde değerlendirilir (Torjman ve Leviten-Reid, 2003: 6-7).

Bir siyasi felsefe olarak sosyal belediyeçilik, yerel toplulukların kendi kaderlerini şekillendirmede önemli bir rol oynaması gerektiği fikrine odaklanır. Özünde, belediyelerin yönetim süreçlerine aktif vatandaş katılımını teşvik ederek ademi merkezîyetçi karar alma mekanizmasının önemini vurgular. Bu bölüm, sosyal belediyeçiliği özgürlükçü belediyeçiliğin bir biçimi olarak kavramsallaştıran, konfederal düzenlemeleri ve yerel düzeyde doğrudan demokrasiyi savunan Bookchin (2015: 162) tarafından önerilen tanımı benimsemektedir.

Sosyal belediyeçiliğin kapsamını anlamak için, geleneksel siyasi yapıların ötesindeki uygulamalarını tanımak çok önemlidir. Sosyal belediyeçilik, ekonomik sistemler, çevresel sürdürülebilirlik, sosyal refah ve daha fazlasını kapsayan çeşitli politika alanlarına uzanır. Bu kapsamlı yaklaşım, sosyal belediyeçiliği modern toplumların karşılaştığı çok yönlü zorlukların ele alınmasında bütüncül bir çerçeve olarak konumlandırmaktadır.

Sosyal belediyeciliğin temellerini anlamak için teorik temellerini keşfetmek zorunludur. Sosyal belediyecilik düşüncesinin gelişiminde önemli bir figür olan Murray Bookchin, "Özgürlüğün Ekolojisi" (1982) adlı ufuk açıcı çalışmasında temel ilkeleri dile getirmiştir. Anarşist ve ekolojik felsefelerden ilham alan Bookchin, belediyelerin yönetimin birincil birimleri olacağı adem-i merkeziyetçi bir siyasi yapı önermiştir. Bu felsefe, belediyeler arasında işbirliği ve koordinasyonu teşvik etmek için konfederasyonların kurulmasını savunarak sadece adem-i merkeziyetçiliğin ötesine geçmektedir. Ayrıca sosyal belediyecilik, karar alma aracı olarak doğrudan demokrasiye güçlü bir vurgu yapar. Bu, politikaların formüle edildiği ve kararların kolektif olarak alındığı yerel meclislere aktif vatandaş katılımını içerir. Biehl'in (1998) de belirttiği gibi sosyal belediyecilik bağlamında doğrudan demokrasi sadece prosedürel bir formalite değil, sivil katılımı ve siyasi bilinci besleyen dönüştürücü bir süreçtir.

Sosyal belediyeciliğin kökleri, komünal yaşam, kooperatif hareketleri ve doğrudan demokrasinin ilk biçimlerindeki tarihsel deneylere kadar uzanmaktadır. Bununla birlikte, çağdaş söylemde yeniden canlanması, merkezi yönetim yapılarıyla ilgili hayal kırıklığına ve daha kapsayıcı ve katılımcı sistemlere duyulan arzuya bağlanabilir. Örneğin, belediye başkanı Juan Manuel Sánchez Gordillo liderliğindeki İspanya'nın Marinaleda kasabasının deneyimleri, arazi kolektifleştirme ve katılımcı karar alma dahil olmak üzere sosyal belediyecilik ilkelerinin pratikte uygulanmasına örnek teşkil etmektedir (Federici, 2014).

4. SOSYAL BELEDİYECİLİK UYGULAMA ÖRNEKLERİ

İki büyük dünya savaşının yıkıcı etkileri nedeniyle özellikle gelişmekte olan ülkelerin ulusal kalkınma anlayış ve çabaları gelişmiştir. 1992 yılında Birleşmiş Milletler tarafından Rio Yeryüzü Zirvesi'nde insanlığın tarihsel bir dönüm noktasında olduğu vurgulanmıştır. Bu zirvede gündeme getirilen Yerel Gündem 21 eylem planında, gerek uluslar arasında ve gerekse ulus içinde yoksulluğun, eşitsizliğin, cehaletin, küresel sorunların, açlık ve hastalıkların giderek arttığına dikkat çekilmiştir. Bu olumsuzlukların giderilmesi için çıkış yolu olarak insanların temel gereksinimlerinin karşılanması, hayat standartlarının iyileştirilmesi ve küresel sorunlara daha duyarlı olunması sıralanmıştır (Nakiboğlu ve Bozkaya, 2019:941; T.C. Cumhurbaşkanlığı). Küreselleşme ile hız kazanan bölgesel kalkınma, yerel kalkınma, toplumsal kalkınma gibi kavramlar, yerel kuruluşları ve yerel hizmetlerin önemini artırmıştır. Dünyanın herhangi bir yerinde yaşanan açlık, hastalık, yoksulluk, eğitimsizlik gibi olumsuzluklar kelebek etkisi gibi diğer ülkeleri de etkisinde bırakacaktır. Bu nedenle halka en yakın kamu kuruluşu olarak belediyelerin görev, sorumluluk ve fonksiyonları artmıştır.

Tarihsel bağlam, adem-i merkeziyetçi yönetime olan ilginin yenilenmesine katkıda bulunan sosyal adalet ve çevresel sürdürülebilirlik için küresel hareketleri de kapsamaktadır. Taban demokrasisi ve eşitliğe vurgu yapan Occupy hareketi, sosyal belediyecilikle uyumlu ilkelerin dikkate değer çağdaş bir örneğini teşkil etmektedir (Graeber, 2013). Karmaşık ve birbiriyle bağlantılı zorluklar karşısında sosyal belediyeciliğin önemi ortaya çıkmaktadır. Bu felsefe, dirençli, kapsayıcı ve sürdürülebilir toplulukları teşvik etmek için bir çerçeve sunmaktadır. COVID-19 salgınının ardından yerel yönetim, kriz yönetimi ve müdahaledeki rolüyle daha fazla dikkat çekmeye başlamıştır. Sosyal belediyeciliğin toplumsal dayanıklılık ve yerel karar alma süreçlerine yaptığı vurgu, küresel krizlerle boğuşan toplumların değişen ihtiyaçlarıyla örtüşmektedir.

Avrupa'da genellikle sosyal belediyecilik anlayışı geniş bir çerçevede değerlendirilmektedir. İngiltere'de sosyal belediyecilik çerçevesinde sosyal bakım, sağlık, kültür, eğlence ve eğitim hizmetleri, çevre düzenlemeleri, ulaşım ve gıda yardımlarının yanı sıra bilgi sunma, tavsiyelerde bulunma ve danışmanlık hizmetleri de verilmektedir (Ünal ve Caner, 2014: 39; Aydın, 2008: 65). İngiltere'de sosyal belediyecilik uygulamalarının ilklerinden birisi gaz ve su sosyalizmi olarak

adlandırılan örnektir. 1873'te Birmingham'da Joseph Chamberlain tarafından uygulamaya konmuştur. Glassow'da kent konseyi su hizmetini yeterince sunamayan iki şirketin yerine bu hizmeti belediyelere vermiştir. Chamberlain, ocukların beslenme gereksinimini yerine getirmek kadar eğitim hizmetlerini de sağlamanın devletin görevi olduğunu ifade etmektedir (Wikipedia, 2024). Chamberlain, yerel halkın ekonomik ve sosyal refahının artması için belediyelerin etkin ve girişimci olmasını savunan Fabian Akımı'ndan (Geniş bilgi için bkz. Gencer, 2020) büyük lde etkilenmiştir. Bugün itibariyle İngiltere'de sosyal belediyecilik kapsamında belediyeler evsizlere kalacak yer sağlama, spor tesisleri, müze, tiyatro, kütüphane açma, park ve bahçelerin bakımı gibi hizmetlerin yanı sıra gençlere ve engelli kişilere mesleki eğitim faaliyetleri sunmaktadır (şataf ve Mermer, 2017: 17).

Almanya'da yerel yönetim sistemi dünyada örnek alınan modellerdendir. Her ne kadar Nazi döneminde yerel yönetimlerin özerkliği ortadan kaldırılsa da; 1984 yılında yeniden yapılanma süreci ile birlikte halkın katılımını geniş lde sağlamıştır (Batal, 2010). Günümüzde Almanya'da sosyal belediyecilik kapsamında sosyal güvenceden yoksun olan kişilerin gündelik ihtiyaçlarını karşılamak için farklı yardımlar yapılmaktadır. Dezavantajlı kesimlere dönük olarak huzurevleri, bakımevleri, yetiştirme yurtları gibi kamusal binalar yapılmakta, engelliler için bakım ve eğitim hizmeti verilmekte, ekonomik yoksunluk içinde bulunan aileler için konut ve arsa temin edilmektedir (Beki, 2010: 67).

Fransa merkezietçi bir yapıya sahip olduğu halde belediyeler, sosyal politikaların yerel düzeyde belirleyicisi ve uygulayıcısıdır. Belediyeler sosyal güvenlik sistemi dışındaki kişi ve aileler sosyal yardım yapılmakta, kk çocukların korunması gibi hizmetler yürütmektedir (Beki, 2010:67). 1980'li yıllardan sonra uygulanan yerinden yönetim politikaları sayesinde belediyeler yönetsel ve mali açıdan güçlenmiştir (şengül, 2012: 43).

Danimarka'da sosyal hizmetler olarak sınıflandırılan koruyucu sağlık hizmetleri, kreş, gündüz bakımevleri ve huzurevlerinin açılması, dezavantajlı kesimler olan ocuk, kadın, engelli ve yaşlılara dönük hizmetler genellikle belediyeler tarafından yerine getirilmektedir (Beki, 2010:67). Danimarka'da 2007'de yapılan bir reform ile belediyeler ve bölgeler yalın bir yerel yönetim yapısına kavuşmuşlardır (Akkurt ve Akman, 2023:1563).

Kantonlara ayrılmış İsviçre'de belediyeler, yerel halkın sosyal güvencesini sağlamak zorundadır. Belediyeler sosyal sorunları tespit etmek ve onları ortadan kaldırmakla görevlidir. Yoksullukla mücadele etmek, eğitim, spor ve sosyal alanlarda hizmetler vermekle yükümlüdürler (Stadt Bern, 2013: 2).

İsveç'te çok güçlü bir yerel yönetim geleneği vardır. Üniter devlet yapılanması olsa da belediyelerin yönetsel ve mali zerlikleri önemli düzeyde sağlanmıştır. Demokratik katılımın sağlanması ve yoksul kesimlere yönelik hizmetler yerel halkın ekonomik ve sosyal gelişimine katkı sağlamıştır (Erdem, 2012:212).

Amerika Birleşik Devletleri'nde (ABD) belediye hizmetleri, kamu hizmetlerinin en etkili sunulduğu alanlardır. Belediyeler, federe devletlerin (eyaletlerin) yönetim organizasyonu içerisinde oldukça önemlidirler (Ayhan, 2008:117). ABD'de sosyal yardım ve sosyal hizmetler merkezi yönetim ile yerel yönetimler tarafından birlikte yürütülmektedir. 65 yaş üzerindeki bakıma ihtiyacı olan yaşlılar, görme engelliler, çalışamayan engelliler ve kimsesiz çocuklara yönelik olarak belediyeler sosyal hizmet faaliyetlerinde bulunurlar (ınarlı, 2011:273).

Avustralya'da tüm yönetim alanlarının dışında yerel yönetimler topluluklarla en yakın ilişki içerisinde bulunmakta olup yerel ve topluluk ihtiyaçlarının karşılanması ve anlaşılması gibi konularda önemli bir avantaja sahiptir. Belediye hizmetleri eyaletler arasında farklılıklar arz

etmektedir. Belediyeler genel olarak yönetim, hizmet arzı, müdafaacılık (advocacy), varlık yönetimi, kent planlaması, toplumsal kalkınma gibi hizmetleri yürütmektedirler (Australian Government, 2008:2). Belediyeler alt yapı ve klasik belediye hizmetleri üzerine çalışsalar da, son 50 yıllık dönem içinde belediye hizmetlerinin genişliği ve fonksiyonlarında ciddi bir artış olmuştur. Özellikle sosyal belediyecilik bağlamında vatandaş odaklı hizmetlere daha fazla kaynak ve mesai harcamaktadırlar. Çocuk ve yaşlı bakımı, barınma ve sığınma tesisleri, seyyar yemekhaneler, kütüphane, sanat galerisi, golf sahası, yüzme havuzu, spor alanları ve müze açmak (Önez Çetin ve Kulaç, 2021:192) sosyal belediyecilik uygulamalarının başında gelmektedir.

Türkiye’de sosyal belediyecilik faaliyetleri 1970’li yıllardan itibaren başlamıştır. Küresel gelişmelerle birlikte 1990’larda belediyelerin sosyal görevlerinde artış yaşanmıştır. Nitekim 2000’li yıllara gelindiğinde ise yaşanan yönetsel ve toplumsal değişim yasal düzenlemelere de yansımıştır. Türkiye’de yürütülen başlıca sosyal belediyecilik faaliyetleri çocuklara, gençlere, yaşlılara, engellilere ve yoksul ailelere yönelik hizmetler ve ekonomik konut üretimi yanında kültür, spor, eğitim ve kişisel gelişim hizmetleri yer almaktadır (Balcılar ve Çınarlı, 2020:130-131).

Yerelleşme (desantralizasyon) anlayışının yaygınlaşması sonucunda işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılması, yerel kalkınmaya katkı sunulması, yoksullukla mücadele edilmesi gibi konuları yeniden değerlendiren belediyeler, merkezi yönetimin sınırlarında kalan bu uygulamaları yerel düzeyde gerçekleştirmeye başlamıştır (Keskin, 2008: 102). Bu uygulamalar özellikle büyükşehirlerin merkez ve ilçe belediyelerinde faaliyete geçirilmiştir. Günümüze kadar faaliyetini artarak sürdüren belediyelere, toplumsal talepler doğrultusunda yeni görev, sorumluluk ve anlamlar yüklenmiştir (Pektaş, 2010: 12). Her ne kadar Türkiye’de sosyal belediyecilik uygulamaları genişlemiş olsa da bu uygulamalarının aksamasına neden olan bazı faktörler de vardır. Bu faktörler: yöneticilerin tutarsız tutum ve davranışları, bilgi yetersizliği, plan ve koordinasyon eksikliği, mali kaynak yetersizliği, kalifiye eleman eksikliği ve nepotizmdir (Güven ve Yazar, 2021:25-26).

5. KONYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ’NDE SOSYAL BELEDİYECİLİK UYGULAMALARI

Konya Büyükşehir Belediyesi, sosyal belediyecilik alanında başarılı uygulamalara sahip bir örnektir. Konya Büyükşehir Belediyesi, eğitim, sosyal yardım, kültür ve spor alanlarında birçok proje gerçekleştirmiştir. Örnek olarak, Gençlik Merkezleri, Engelsiz Yaşam Merkezi ve Kültür Evi Projeleri KOMER (Konya Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme Kursları) eğitim ve seminerleri gösterilebilir. Bu projeler, Konya’nın sosyal kalkınmasına önemli katkılar sağlamıştır. Konya Büyükşehir Belediyesi, sosyal belediyecilikte yenilikçi yaklaşımlar benimsemiştir. Teknolojiyi etkin bir şekilde kullanarak, mobil uygulamalar, online başvuru sistemleri ve sosyal medya üzerinden vatandaşlarla etkileşim sağlanmaktadır. Bu inovatif yaklaşım, Konya’yı sosyal belediyecilikte öncü bir şehir haline getirmiştir (KBB, 2024a).

Konya Büyükşehir Belediyesi’nde sosyal belediyecilik, toplumun sosyal ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla yürüttüğü çalışmalardır. Bu çalışmalar, eğitim, sağlık, kültür, sosyal yardım gibi alanları kapsar. Türkiye’de sosyal belediyecilik kavramı ilk kez 1973–1977 döneminde aşevi ve fırın açan ve insanların gündelik ihtiyaçlarını doğrudan üretmeye yönelik yatırımlar yapan belediyeleri tanımlamak için kullanılmıştır.

Sosyal belediyecilik uygulamaları iki daire başkanlığı üzerinden yürütülmektedir. Sağlık ve Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı, törenler, organizasyonlar, sosyal etkinlikler alanındaki faaliyetlerinin yanında Engelliler Şube Müdürlüğü, Evde Bakım Hizmetleri Şube Müdürlüğü, Sağlık İşleri Şube Müdürlüğü, Sosyal Hizmetler Şube Müdürlüğü, Şehit ve Gazi Hizmetler Şube

Müdürlüğü olarak faaliyetlerini sürdürmektedir. Kurulan bir diğer birim ise Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığıdır. Her türlü kültürel ve sanatsal faaliyetlere destek vermek, yarışmalar ve sergiler açmak, konferans ve paneller düzenlemek gibi görevler yürütmektedir. Daire başkanlığı, bilim merkezi şube müdürlüğü, kültür merkezi şube müdürlüğü, kültür ve sanat faaliyetleri şube müdürlüğü, müze ve kütüphaneler şube müdürlüğü, sosyal araştırmalar merkezi şube müdürlüğü olarak ayrılmıştır ve faaliyetlerini sürdürmektedir (KBB, 2024b).

Sosyal Destekler Şube Müdürlüğü'nün sosyal belediyeçilik bağlamında görev, yetki ve sorumlulukları içerisinde “Sosyal Destekler Komisyonu Yönetim Kurulu tarafından belirlenen; öksüz, yetim, şehit yakını, gazi, gazi yakını, hasta, yolda kalmış, düşkün, engelli, yaşlı, yoksul, muhtaç, dar gelirli, afetzedede, şiddete maruz kalmış gibi tüm dezavantajlı ihtiyaç sahipleri ile öğrenci ve amatör sporculara aynı ve nakdi destek hizmetlerini yürütmek” yer almaktadır. “Yetişkinler, yaşlılar, kadınlar, gençler, çocuklar gibi dezavantajlı gruplara yönelik yapılacak her türlü sosyal, kültürel hizmetleri düzenlemek, organize etmek ve yürütmek” Sosyal Destekler Şube Müdürlüğü'nün diğer bir sosyal belediyeçilik görevi içerisinde yer almaktadır. Müdürlük, gıda bankacılığı aracılığıyla yapılan bağışları kabul ederek ihtiyaç sahiplerine ulaştırmaktadır. Özellikle kış aylarında yaşanan olumsuz hava koşulları nedeniyle dışarıda veya yolda kalmış, kimsesiz, evsiz vatandaşlara barınma hizmeti vermektedir (<https://www.konya.bel.tr/birim/sosyal-hizmetler-subemudurlugu>).

Konya Büyükşehir Belediyesi'nin sosyal belediyeçilik projelerinin başarısı, katılımcılık, sürdürülebilirlik ve etkileşim gibi ölçütlerle değerlendirilmektedir. Bu projeler sayesinde, Konya'da eğitim fırsatları artmış, sosyal yardımlar yaygınlaşmış ve toplumsal dayanışma güçlenmiştir. Konya Büyükşehir Belediyesi'nin başarı hikâyesi diğer belediyelere örnek teşkil etmektedir. Konya Büyükşehir Belediyesi'nin sosyal belediyeçilik uygulamaları, toplumun sosyal ihtiyaçlarını karşılama ve kişisel gelişimlerini tamamlamak konularında önemli bir başarı hikâyesidir. İnovasyon, katılımcılık, farkındalık yaratmak, kişisel gelişim ve sürdürülebilirlik gibi faktörlerin başarıya katkı sağladığı görülmektedir (KBB, 2024a). Diğer belediyeler için bir ilham kaynağı olan Konya Büyükşehir Belediyesi, sosyal belediyeçilik alanında öncü bir rol üstlenmektedir.

Konya Büyükşehir Belediyesi bünyesinde 2004'den beri faaliyet gösteren Konya Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme Kursları (KOMEK), Hayat Boyu Öğrenme alanında yeniliklerin öncüsü olmuştur. Kurum üretken, hoşgörü ve sorumluluk sahibi bireyler yetiştirmeyi amaç edinmiştir. “Halkın yaşam kalitesini yükselterek, toplumsal refahı artırmak için, her yaş ve eğitim düzeyindeki bireylere hayat boyu öğrenme amaçları doğrultusunda; ülkesini seven, bilimsel, akılcı düşünüp, problemlerini çözme becerisi kazanan, enerjilerini ve yeteneklerini ortaya çıkaracak, öğrenme, iş ve yaşam becerileri kazandırmak” (KOMEK, 2023) misyonu ile hareket etmektedir. Kursiyerlere bilişim teknolojileri, el sanatları, kişisel gelişim ve eğitim, yabancı diller gibi birçok farklı alanda, Milli Eğitim Bakanlığı ortaklığında sertifika destekli kurslar verilmektedir. KOMEK kursları, kent insanının genel eğitim ihtiyaçlarına cevap verirken, mesleki ve sanatsal bilgileri de geliştirilmektedir (KOMEK, 2024).

Tablo 1'de yıllar itibariyle KOMEK'in eğitimlerine katılan kursiyer sayısı gösterilmiştir. Aktif olarak faaliyete başlanılan 2004 yılında eğitim gören kursiyer sayısı 3801 olarak gerçekleşmiştir. Gerek nüfusun artması ve gerekse sunulan eğitim faaliyetlerinin çeşitlenmesi nedeniyle kursiyer sayısı her geçen yıl sürekli artmış ve 2023 yılına gelindiğinde kursiyer sayısı 191739'a ulaşmıştır.

Tablo 1: Yıllara Göre KOMEK Kayıt Sayısı Bilgileri

YIL	KURSIYER SAYISI
2004	3801
2005	5558
2006	12837
2007	16634
2008	18304
2009	14703
2010	15532
2011	25426
2012	29195
2013	36779
2014	56972
2015	80099
2016	95384
2017	100903
2018	142424
2019	152025
2020	93017
2021	118707
2022	210538
2023	191793

Kaynak: Konya Büyükşehir Belediyesi KOMEK Kayıt Sayıları (Son Güncellenme: 13 Aralık 2023) <https://acikveri.konya.bel.tr/tr/dataset/komek-kayit-sayilari/resource/478448fb-c723-450f-8bb5-3c5f6b2c98c3> (Erişim Tarihi: 10.06.2024).

Konya’da 33 KOMEK, 26 Aile Sanat ve Eğitim Merkezleri (ASEM), 12 Sanat ve Tasarım Atölyesi, 2 Sergi ve Satış Merkezi olarak toplamda 73 Eğitim Merkezi bulunmaktadır. Bunların yanı sıra 35 Spor Merkezi, 33 Çocuk Oyun Salonu hizmet vermektedir. ASEM ve KOMEK Kurs ve Spor Merkezlerinde verilen sertifikalı kurslar ücretsizdir.

Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından kurulan KOMEK ve ASEM şunlardır: Ahırlı Aile Sanat ve Eğitim Merkezi (ASEM), Ahşap Oyuncak Atölyesi, Akabe KOMEK, Akkise KOMEK, Akören KOMEK ve Aile Sanat ve Eğitim Merkezi (ASEM), Akşehir Aile ve Sanat Eğitim Merkezi (ASEM), Akşehir KOMEK, Akşemsettin KOMEK, Alaaddin KOMEK, Alakova KOMEK, Alavardı Aile ve Sanat Merkezi (ASEM), Aligav (Mahmudiye) KOMEK, Araplar KOMEK, Beyhekim - Kazeruni KOMEK, Beyşehir KOMEK ve Aile Sanat ve Eğitim Merkezi (ASEM), Bosna Hersek KOMEK, Bosna Hersek Tekstil Atölyesi, Bozkır Aile Sanat ve Eğitim Merkezi (ASEM), Büyük Aymanas KOMEK, Büyük Sinan Tasarım Merkezi, Cihanbeyli KOMEK ve Aile Sanat ve Eğitim Merkezi (ASEM), Çatalhöyük KOMEK, Çatalhöyük Aile ve Sanat Merkezi, Doğanhisar KOMEK ve Aile Sanat ve Eğitim Merkezi (ASEM), Ecdat Parkı Sergi ve Satış Merkezi, Emirgazi KOMEK ve Aile Sanat ve Eğitim Merkezi (ASEM), Ereğli Aile Sanat ve Eğitim Merkezi (ASEM), Ereğli KOMEK, Ertuğrul Gazi KOMEK, Gödene KOMEK, Güneysınır Aile Sanat ve Eğitim Merkezi (ASEM), Hacı Sadık KOMEK, Harmancık KOMEK, Hocacıhan KOMEK, Hüyük KOMEK ve Aile Sanat ve Eğitim Merkezi (ASEM), İçeri Çumra KOMEK, Ilgın ASEM, Kadınhanı ASEM, Karakulak Peluş Oyuncak Atölyesi, Karapınar Aile Sanat ve Eğitim

Merkezi (ASEM), Karapınar KOMEK, Karatay ASEM, Karatay KOMEK, Karkent KOMEK, Karşehir KOMEK, Kulu Aile Sanat ve Eğitim Merkezi, Kültür Park Sergi ve Satış Merkezi, Ladik KOMEK, Mengene Aile Sanat ve Eğitim Merkezi (ASEM), Meram Aile Sanat ve Eğitim Merkezi, Mümine Hatun Aile Sanat ve Eğitim Merkezi, ORHANGAZi KOMEK, Osmancık KOMEK, Sancak KOMEK, Sarayıçi Aile Sanat ve Eğitim Merkezi, Selçuklu Aile Sanat ve Eğitim Merkezi, Seydişehir KOMEK ve Aile Sanat ve Eğitim Merkezi (ASEM), Sızma Halı Kilim Atölyesi, Snds ğlmş Giyim ve Mefruşat Atölyesi, Tuzlukçu Aile Sanat ve Eğitim Merkezi, Yalıhyk KOMEK Aile Sanat ve Eğitim Merkezi (ASEM), Yeniceoba KOMEK, Yunak KOMEK, Hatay Antakya KOMEK, Hatay Bykdalyan KOMEK, Seydişehir Sergi ve Satış Merkezi.

Konya Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı Büyükşehir Belediyemiz Yaş Almışlara Destek Merkezi (YADEM) ile Konya Büyükşehir Belediyesi Engelli Destek Merkezi (ENDEM) tarafından engelli ve yaşlılara dönük faaliyetler gerçekleştirilmektedir. YADEM ve ENDEM tarafından gerçekleştirilen yaşlı ve engellilere yönelik hizmetler ve sayıları Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2: Evde Sağlık ve Bakım Hizmeti İstatistikleri

Aylar/Hizmetler	Ev Ziyaretleri	Medikal Malzeme Desteği/Tamiri	Sosyal Aktivite	Araç Desteği	Kişisel Bakım ve Evde Temizlik	Ambulans Hizmeti
Ocak-Temmuz 2023	291	110	20	89	1311	437

Kaynak: Konya Büyükşehir Belediyesi Evde Sağlık ve Bakım Hizmeti İstatistikleri (Son Güncellenme: 1 Kasım 2023) <https://acikveri.konya.bel.tr/tr/dataset/evde-saglik-ve-bakim-hizmeti-istatistikleri/resource/bdb5f76e-79c8-4e63-89cb-b3b4e1b0bc30> (Erişim Tarihi: 10.06.2024).

Tablo 2'de YADEM ve ENDEM tarafından gerçekleştirilen yaşlı ve engellilere yönelik hizmetler ev ziyaretleri, medikal malzeme destek ve tamiri, sosyal aktiviteler, araç desteği, kişisel bakım ve evde temizlik ve ambulans hizmetlerinden oluşmaktadır. Ayrıca Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından Akıncılar, Akşemsettin, Dumlupınar, Esenler, Fatih, Gazalya Hatun Mahalle Konağı, Gevher Hatun, Kosova, Mahperi Hatun, Mehmet Akif, Musalla Bağları, Sakarya, Selçuki Hatun, Yazır, Malazgirt, Beyhekim ve Buhara olmak üzere toplam 17 Emekli Lokali hizmete aılımtır. Emekli Lokalleri sayesinde emeklilerin zaman geirecebileceği, sosyalleşeceği, çay vb. içeceklerin ikram edildiği, gazete, dergi ve televizyon hizmetlerinin sunulduğu nezih ortamlar oluşturulmuştur.

Engelli ve dezavantajlı bireylere yönelik çalışmalar yapmak (Stratejik Hedef 25.2'ye göre) belediyenin stratejik hedefleri arasında yer almaktadır (KBB, 2019: 151). 2021 yılında Engelsiz Yaşam Merkezi kurulmuştur (KBB, 2022: 377). Bu bağlamda Konya ve ilçelerinde bulunan anaokulu, ilk ve orta ğretim okulu öğrencilerine, özel eğitim kurumlarında eğitim alan işitme engelli, down sendromlu, otistik vb. dezavantajlı öğrencilere yönelik evre eğitimleri vermek için projeler yürütülmektedir (KBB, 2022: 145). şehirde toplu taşımının yoğun olduğu otobüs duraklarında görme engelli bireylerin yararlanabilmesi için 200 adet sesli anons hizmeti verilmektedir (KBB, 2022: 190). Ortopedik engellilere mekanik tekerlekli sandalye ve akülü tekerlekli sandalye verilmiştir (KBB, 2022: 190). %40 ve üzeri engelli olan ğrencilere Kasım-Haziran ayları arasında 8 ay süreyle aylık olarak eğitim desteği sağlanmaktadır (KBB, 2022: 243). 2021 yılında Engelli ve Yaşlı Hizmetleri şube Mdrlğu tarafından araç ve malzeme desteği, nakil hizmeti, ev temizliği, öz bakım, medikal malzeme yardımı, sosyal aktiviteleri içeren toplam

da 13.131 adet/kişi iş ve işlem yapılmıştır (KBB, 2022: 244). İşitme engellilere din eğitimi ve görme engelliler diksiyon eğitimi verilmiştir (KBB, 2022: 271).

Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından 2015 yılından itibaren öğrencilerin ders çalışabilecekleri 7 adet Bilgehane kurulmuş ve hizmete açılmıştır. Bunlar Keykavus, Sultan Alaaddin, Sultan Fatih, Kılıçarslan Gödene, Mustafa Lala Paşa Ilgın, Ali Ulvi Kurucu ve Melikşah Bilgehaneleri'dir. Tablo 3'te yıllar itibariyle açılan kurslar ve katılan öğrenci sayıları verilmiştir.

Tablo 3: Bilgehane Kayıt Sayıları

YILLAR	GÜZ OKULU	YAZ OKULU	TOPLAM
2015	610	870	1480
2016	830	980	1810
2017	1658	2400	4058
2018	1926	1599	3525
2019	3024	2776	5800
2020	3150	2300	5450
2021	8973	5224	14197
2022	11575	8038	19613
2023	16637	12423	29060

Kaynak: Konya Büyükşehir Belediyesi Bilgehane Kayıt Sayıları (Son Güncellenme: 13 Aralık 2023) <https://acikveri.konya.bel.tr/tr/dataset/bilgehane-kayit-sayilari/resource/3477b7cb-593e-4e30-bbce-b35886f12ddf> (Erişim Tarihi: 10.06.2024).

6. SONUÇ

Küreselleşme, ekonomik ve sosyal gelişmeler, küresel sorunlar ve toplumsal talepler gibi nedenlerle kamunun merkezi ve yerel yönetimlerinden talep ve beklentiler artmıştır. Piyasa mekanizmasının neden olduğu ve çöz(e)mediği sorunlar, negatif dışsallık olarak toplumun alt gelir gruplarına ve dezavantajlı kesimlere karşı daha acımasız olmaktadır. Belediyeler, yönettiği toplumun talep ve beklentilerine duyarsız kalmamaktadırlar. Bu nedenle her geçen gün görev ve sorumlulukları artmaktadır. Sosyal devletin bir uzantısı olarak sosyal belediyecilik uygulamaları belediyelerin reklam yüzü olarak da değerlendirilebilir. Kapitalist sistem içinde nüfusun dezavantajlı kesimlerine yönelik çalışmalar teoride yer almamaktadır. Savaş, kriz, göç, küreselleşme gibi olayların akabinde sosyal devlet uygulamalarına geçilmek durumunda kalmıştır. Yerel halka en yakın kamu kuruluşu olan belediyeler, halkın sosyal, kültürel ve ekonomik taleplerine duyarsız kalmamıştır. Yalnızca yasal zorunluluklardan değil, halktan gelen talep ve beklentiler de belediye hizmetlerinin boyutunun gelişmesine katkı sağlamıştır.

Türkiye'de büyükşehir belediyeleri, toplumun bazı imkânlardan yoksun olan kesimlere çok yönlü hizmetler sunmaya başlamışlardır. Konya Büyükşehir Belediyesi sosyal belediyecilik alanında dezavantajlı kesimlere yönelik yoğun çalışmalar sürdürmektedir. Gençler, yaşlılar, bakıma muhtaç olanlar, çocuklar, kadınlar ve engelliler ile ilgili eğitimler verilmekte, aynı veya nakdi destek verilmekte, meslek edindirilmekte, sosyal yaşama katılımları kolaylaştırılmakta, belediye hizmetlerine erişilebilirlik sağlanmaktadır. Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından yürütülen sosyal belediyecilik uygulamaları yakın çevre il ve ilçe belediyeleri tarafından da örnek alınmaktadır.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması: Yazarlar çıkar çatışması olmadığını beyan etmiştir.

Finansal Destek: Yazarlar bu çalışma için finansal destek almadıklarını beyan etmiştir.

Yazar Katkısı: Yazarlar bu çalışmaya eşit oranda katkı sağlamıştır.

Peer Review: Externally peer reviewed.

Conflict of Interest: The authors declared that they have no conflict of interest.

Grant Support: The authors declared that this study has received no financial support.

Authors Contributions: The authors contributed equally to this study.

KAYNAKÇA

- Akkurt, İ. ve Akman, Ç. (2023). Danimarka'da Yerel Yönetimler ve Mali Yapıları. *Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 13(4), 1563-1592.
- Australian Government (2008). *Annual Report 2007-08*. Australia: Australian Government Department of Infrastructure, Transport, Regional Development and Local Government. 10.06.2024 tarihinde <https://nla.gov.au/nla.obj-1115098990/view?sectionId=nla.obj-1641811184&partId=nla.obj-1119521459> adresinden alındı.
- Aydın, M. (2008). *Sosyal Politika ve Yerel Yönetimler*. İstanbul: Şenyıldız Matbaası.
- Ayhan, U. (2008). Amerika Birleşik Devletlerinde Yerel Yönetimler. *Sayıştay Dergisi* (70), 103-120.
- Balcılar, A.N. ve Çınarlı, S. (2020). Türkiye'de Sosyal Belediyecilik Uygulamaları ve Bornova Belediyesi Örneği. *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 21(2), 122-156.
- Batal, S. (2010). Almanya'da Yerel Yönetimler ve Türkiye Yerel Yönetim Yapısı ile Mukayeseli Değerlendirmesi. *Mevzuat Dergisi*, 13(147).
- Beki, A. (2009). *Türkiye'de Sosyal Belediyecilik: Ümraniye Belediyesi Örneği*. İstanbul: Sena Ofset.
- Biehl, J. (1998). *The Politics of Social Ecology: Libertarian Municipalism*. Black Rose Books.
- Bookchin, M. (1980). *Toward a Philosophy of Nature: Essays on the Abolition of Man*. Black Rose Books.
- Bookchin, M. (1982). *The Ecology of Freedom: The Emergence and Dissolution of Hierarchy*. Cheshire Books.
- Bookchin, M. (2015). *Geleceğin Devrimi Halk Meclisleri ve Doğrudan Demokrasi*. Çev. İbrahim Yıldız-Soner Torlak, Ankara: Dipnot Yayınları.
- Claessen H. J.M. ve Skalnik, (1993). *Erken Devlet*. İstanbul: İmge Yayınları.
- Çınarlı, S. (2011). *ABD'de Yerel Yönetimin Ana Hatları*. Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 12(1), 265-281.
- Edizdoğan, N. (1994). *Kamu Maliyesi*. 4. Baskı, Bursa: Ekin Kitabevi.
- Erdem, A. (2012). Belediyeler Özelinde Türkiye-İsveç Yerel Yönetimleri Karşılaştırması. *Akdeniz İ.İ.B.F. Dergisi* (30), 185-214.
- Federici, S. (2014). *Revolution at Point Zero: Housework, Reproduction and Feminist Struggle*. PM Press.
- Gencer, T. (2020). Yön Dergisinde Fabiancılığın İzleri. *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi* (49), 225-242.
- Gough, I. (2003). Refah Devleti. (Çev.: Kamil Güngör), *New Palgrave Dictionary of Economics*, (4). 10.06.2024 tarihinde <http://www.canaktan.org/politika/antLleviathan/diger-yazilar/gungor-refah-devleti.pdf> adresinden alındı.
- Graeber, D. (2013). *The Democracy Project: A History, a Crisis, a Movement*. Spiegel & Grau.
- Güven, A. ve Yazar, B. (2021). Tüm Canlılar İçin Sosyal Belediyecilik. *Tarsus Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2(2), 17-40.
- Jahan, S., Mahmut, A.S., Papageorgiou, C. (2014). What Is Keynesian Economics? *Finance & Development, September 2014*, 51 (3), 53-54.
- Jëkabsone, I. ve Sloka, B. (2015). *Municipalities and Social Responsibility, Salaspils Municipality Case*. The 9 th International Days of Statistics and Economics. Prague, September 10-12, 655-666.
- KBB. (2019). *2020-2024 Stratejik Planı*. Konya Büyükşehir Belediyesi.
- KBB. (2022). *2021 Yılı Faaliyet Raporu*. Konya Büyükşehir Belediyesi.
- KBB. (2024a). *Hizmetler*. Konya Büyükşehir Belediyesi. 10.11.2024 tarihinde <https://www.konya.bel.tr/hizmet> adresinden alındı.

KBB. (2024b). *Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı*. Konya Büyükşehir Belediyesi. 10.11.2024 tarihinde <https://www.konya.bel.tr/birim/kultur-ve-sosyal-isler-dairesi-baskanligi> adresinden alındı.

Keskin, B. (2008). *Yoksulluğa Yerel Müdahale Sosyal Belediyecilik Karşılaştırmasında Eminönü ve Beşiktaş Belediyeleri Örnekleri*. Doktora tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Koç. T. (2016). Yerel Yönetimlerde Siyasal Açından Farklı Yerel Özerklik Uygulamaları ve Örnekleri. *Mülkiye Dergisi*, 40 (1), 87-109.

Koffas, S. (2019). Social and Political Theory of Social Movements for the Social State. *Mediterranean Journal of Social Sciences*, 10 (1), 9-15.

KOMEK. (2023). *Hakkımızda*. Konya Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme Kursları. 10.11.2024 tarihinde <https://komek.org.tr/page.php?PageID=2&SubPageID=30&lng=tr> adresinden alındı.

KOMEK. (2024). *Akademiler*. Konya Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme Kursları. 10.11.2024 tarihinde <https://www.komek.org.tr/page.php?PageID=54&SubPageID=60&lng=tr> adresinden alındı.

Mearman, A. (2007). *Teaching Heterodox Economics Concept, The Handbook for Economics Lecturers*. The Economics Network, 1-40.

Nakiboğlu, A. ve Bozkaya, Ş. (2019). Sürdürülebilir Kalkınma Kapsamında Çevre Zirveleri. *Route Educational and Social Science Journal*, 6(11), 934-950.

Oppenheimer, F. (2005). *Devlet*. Ankara: Phoenix Yayınları.

Önez Çetin, Z. ve Kulaç, O. (2021). Avustralya Yönetim Sistemi İçerisinde Yerel Yönetimler. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(24), 184-205.

Pektaş, E. K. (2010). Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Uygulamaları ve Temel Sorunlar. *Akademik İncelemeler Dergisi*, 5(1), 4-22.

T.C. Cumhurbaşkanlığı, Rio 20 Süreci Hakkında, Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 10.06.2024 tarihinde http://www.surdurulebilirlikalkinma.gov.tr/wp-content/uploads/2016/07/Rio_20_S%C3%BCreci_Hakkinda.pdf adresinden alındı.

Torjman, S. ve Leviten-Reid, E. (2003). *The Social Role of Local Government*. Canada: The Caledon Institute of Social Policy. 10.06.2024 tarihinde <https://maytree.com/wp-content/uploads/The-Social-Role-of-Local-Government.pdf> adresinden alındı.

Saez, E. (2022). Understanding the Social State. *Finance & Development*, March 2022, IMF, 23-25.

Sevinç, İ. (2015). Sosyal Belediyecilik Uygulamalarında Kent Bilgi Sistemlerinin Kullanımı: Konya Büyükşehir Belediyesi Örneği. *Yönetim ve Ekonomi*, 22(1), 201-218.

Stadt Bern (2013). *Sosyal Yardım Bilgi Formu*. Eğitim, Sosyal ve Spor Müdürlüğü. 10.06.2024 tarihinde file:///C:/Users/AY/Downloads/6006_flyer_infoblatt_sozialhilfe_tuerkisch_web.pdf adresinden alındı.

Şataf, C. ve Mermer, B. (2017). Avrupa’da Sosyal Belediyecilik Anlayışı ve Türkiye. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 8(17), 13-33.

Şengül, R. (2012). Fransa’da Yerinden Yönetim Politikalarının Belediye Yönetimine Etkileri. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(20), 31-44.

Ulusoy, A. (2004). *Kamu Hizmeti İncelemeleri*. İstanbul: Ülke Kitapları.

Ünal, F. ve Caner, C. (2014). Yerel Yönetimler ve Sosyal Politikalar: Sosyal Belediyecilik. *Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi*, 49(2), 31-49.

Wikipedia (2024). *Joseph Chamberlain*. 10.06.2024 tarihinde https://en.wikipedia.org/wiki/Joseph_Chamberlain adresinden alındı.

10.06.2024 tarihinde <https://acikveri.konya.bel.tr/tr/dataset/komek-kayit-sayilari/resource/478448fb-c723-450f-8bb5-3c5f6b2c98c3> adresinden alındı.

10.06.2024 tarihinde <https://acikveri.konya.bel.tr/tr/dataset/evde-saglik-ve-bakim-hizmeti-istatistikleri/resource/bdb5f76e-79c8-4e63-89cb-b3b4e1b0bc30> adresinden alındı.

10.06.2024 tarihinde <https://acikveri.konya.bel.tr/tr/dataset/bilgehane-kayit-sayilari/resource/3477b7cb-593e-4e30-bbce-b35886f12ddf> adresinden alındı.

10.06.2024 tarihinde <https://acikveri.konya.bel.tr/tr/dataset/bilgehane-merkez-konum-bilgileri/resource/c7d49e93-d9b2-4b34-a176-424b74c1fc1e> adresinden alındı.

10.06.2024 tarihinde <https://acikveri.konya.bel.tr/tr/dataset/komek-merkezleri/resource/427cb0ce-5c93-4479-9c24-777e9cc7bdad> adresinden alındı.